

ДРАГАНА ЖАРЕВАЦ

ЈОШ ЈЕДАН ОКРЕТ



ДРАГАНА ЖАРЕВАЦ
ЈОШ ЈЕДАН ОКРЕТ

Dragana Žarevac
One More Turn



Продајна галерија "Београд"

децембар 2014.

Јелена Кривокајић

О опусу Драгане Жаревац и видео инсталацији *Josh Јеган окреј*

Стасавала на најбољим узорима историјске концептуалне уметности и радикалних извођачких пракси у оквирима *body art* и перформанса, Драгана Жаревац припада оној генерацији уметника која ће две деценије касније у свој рад осим горе поменутих, потпуно природно и зрело интегрисати нека од највитаљнијих решења видео уметности, с почетка само незаобилазног документарног пратиоца ових извођачких пракси. Видео уметност и настаје као непосредни запис о телу, запис који се одиграва и бележи у реалном времену интеракције овог тела у односу на његово непосредно окружење. Временом, она ће прерасти у индекс једне софистицираније и накнадно инкорпориране визије телесног, као и у самосталну уметничку дисциплину чија ће најбоља пластичка и идејна решења настати управо на граничним линијама ова два медија, перформанса и видеа – Нем Џун Пејка, Вита Акончија и Била Вајоле (Nam June Paik, Vito Acconci, Bill Viola).

У видео филмовима и инсталацијама Драгане Жаревац читавају се фрагменти и коментари на неке од кључних политичких, родних и европоцентричних наслеђених традиција мишљења и митова савременог човека. У најчешћем монтажном поступку овог рада усаглашава се чисто филмска прича – документарне или псеудо-документарне садржине у чијем је средишту сам човек са овом атрофираном способношћу сећања, заточеник сопствене историје или актуелне политичке ситуације, са једне, у комбинацији са оживљавањем ритуалних, аудио-визуелних елемената блиских грађењу слојева сликарске материје или интерпункцијама минималистичких музичких партитура, са друге стране. На неким од ових основних претпоставки, развиће се у наставку један оригиналан формални и концептуални приступ делу и телу који отварају нека од кључних питања прерасподеле постојећих политичких, родних или акустичних ауторитета на оне које можда тек треба да настану (*Идеалан брак*, 2001; *Полови*, 2005).

Радови са којима почиње моје сећање на опус Драгане Жаревац су *one-track* видео филмови настајали 90-тих година у француској имиграцији, времену једновременог одигравања грађанских ратова на територији бивше Југославије и као директна реакција на њих. У покушају ревидирања питања односа према сопственој традицији и историји, видео филмови под називима *Savati*, *Evagitto*, *Non Nobis* или *Edification de Scutari* (1991-2000) – представљали су неке од

најбољих синергија слике и звука: слике дефрагментисаног тела и његове урушене меморабилне перформативности, ентитета који се помаља и ишчезава из вибрантног екранског ткања, попут *live streaming* епифаније електронске слике. Глас је тај чије модулације у овим радовима – средњевековне оријенталне или савремене атоналне вокализе - мобилишу и чине одрживим постојање овог сензибилног тела електронске слике или можда анонимног колективног тела нације (пуног речите љубави и носталгије према сопственој прошлости), у овом несигурном покушају оживљавања склада између једне званичне историје и сопственог потенцијала сећања.



Ефемерни меморијал / Ephemeral Memorial, видео инсталација / video installation, Галерија КЦБ / Gallery KCB, 2008.

Звук-слика временом у раду ове уметнице престају да буду форме идеалне аудио-визуелне синтезе, а гласовна вокализа осовина која усмерава „пулсацију“ јединствене електронске слике и организује игру њених формалних елемената. То у наставку чини да глас, тачније изолована нулти тачка његове артикулације – **дах и дисање**, постају метафоре за изворну покретачку снагу живота, али и реални звучни агенси који ометају и озбиљно нарушавају сваки покушај етаблирања било које јединствене визије света. Дах је тај који се у односу на укупан корпус видео рада ове уметнице постепено конституише као окидач и иницијална енергија, индекс и ретроактивни запис не више неког апстрактног субјекта и његове „отелотворене“ визије света, већ „унутрашњости“ једног чулног тела, највероватније тела жене у активном дослуху и рањивој отворености у односу на његово непосредно друштвено окружење.

О простору ове интеракције „чулног тела“ у односу на његово просторно окружење можда најбоље у прилог говори исказ саме уметнице, а поводом једне од њених најкомплекснијих видео

инсталација под називом *Ефемерни меморијал* који третира проблем тела у концентрационим логорима (Галерија КЦБ, 2008). По њеном схватању: „Проблем *йела* у конценџрационим логорима“, у овом раду конституисан као место сећања или простор материјалне евокације тортуре тела, „није само социолошко или *йолийичко йийање*, већ *йийање* које *задире* у најинџимније *йрегсйаве* и *йерформайивносйи сойсйвеног йела*. Оно *задире* у *йийања йорййуре инйимног*, *осећања кривице* или *зайвореног йросйора*.“

Са *Ефемерним меморијалом*, као и са видео инсталацијом насталом две године касније под називом *Жене, жене* (Салон МСУБ, 2010), не суочавамо се као гледаоци са надирањем прекорачене интиме уметнице или са неким од милитантних облика феминистичког исказа. У обе ове видео инсталације, готово видео амбијенте, кроз одговарајући састав акустичких пројекција подржана је и визуелна репрезентација женских ликова као стубова или тела уметнице у пози античке оранткиње; хијератика узвишене патње идеалног скулпторског тела, кроз мрежу анонимних женских тела којима се алудира на простор небројивог мноштва у концентрационим логорима. На један сасвим оригиналан начин материјализовани су изглед и акустика древних храмова, изоловане просторне евокације тишине и гласа, глуве собе концентрационих логора или реализовани сасвим непознати простори аудитивно-визуелних суспенса. Простори речите ћутње њених актера, гласова у самом покушају артикулације, времену прегнантног дисања, отвореног нарицања или радосног певања – организовани су тако у читаве мреже овог материјализованог простора суспенса и оног који описују зазорно жене у јавном простору галерије. Овакве нестабилне акустичне мреже тела које су покренуле неке од најдубље сакривених страхова, зебњи, места проживљених боли или жудњи једне цивилизације (наличја њених њених тријумфалних наратива о ратовима, миграцијама, рушилачким силама природе) – испричане су опет и пре свега кроз **сећање тела жене** (*Оголеиш: срећа која несйаје*, 55. Октобарски салон, 2014).

Још један окреј је мултимедијална инсталација са синопсисом оригинално осмишљеним за излагање у Продајној галерији „Београд“. Уметница ово *сећање йела жене* оживљава у специфичном аутобиографском наративу и у контексту аутоимуне болести која за последицу има потпуну дегенерацију мишића и урушену архитектуру тела која води ка потпуној непокретности. Сугестија готово опипљиве границе физичке издржљивости и духовне немоћи једног тела, бола опеваног и временски конзумираног у естетици жудње и плесној архитектоници аргентинског танга – акценована је просторним размештајем две видео пројекције. Једне, која оживљава снагу меланхоличног танга, у дуалистичким ритмовима песме која поручује „*йвој умор од живојша*, и *моја жеља да се борим*“ Рубена Хуареза, трасира

вертикалну осовину два играча и кичму живота око које се одвија борба на живот и смрт, конфронтирање мушког и женског принципа, телесне атрофије и екстатике, борба дуалитета унутар самог бића или она унутар сваког појединачног интерперсоналног односа. И оне друге пројекције, са предством непокретног женског лица, тела хоризонтално положеног на тло у стању изоловане медитације, покушају непрестаног успостављања психофизичке равнотеже или затеченог у афекту плача којим се тело увек изнова растерећује сваког сувишног емоционалног афекта и суочава са идејом о сопственој смртности. Круг се наставља са оживљеним хоризонталним ритмовима полице са флашицама конзумираних лекова, хемијског агенса испитеног за потребе веће покретљивости мишића и успоравање неумитног тока дегенеративне болести која би уметницу у скорој будућности везала за инвалидска колица; својеврсног ready made-а и парадоксалног индекса тела конзумираног и опсталог искључиво захваљујући модерној фармацеутској индустрији.

А затим поново и опет заокружује се визуелно и кореографски: *још један (й)окреј!* Онај који је опцртао кореографију тела бола, атрофије и жудње у једном јавном простору каква је галерија, тела у покушају оживљавања снаге меланхоличног танга, „*йго збира сйрасйи за живојшом и йораженосйи који чине осећај којим се йлеше йанго*“, непрестане игре на живот и смрт, између живота и смрти, игре „...*йрејознавања и усклађивања оног насйрам себе, наизменичног усмеравања снаге и консйруисање једног йрећег йела које се јавља између двоје који су се йрејознали и ускладили и између себе и са музиком и рийштом. То йреће, йанго-йело је нешйо као љубав, нешйо шйо осйаје кад се угаси меморија наших йела*.“ (Д. Жаревац). Профилисање и естетизација механичког, спроводи се кроз суптилно превазилажење дегенеративних стања у естетизовану мотрицистику тела и простор игре или медитације који оно описује. Транспоноване меланхоличних или трагичких биографских наратива у ритам сензуелне и еротске енергије и ритмова дисања – представљено је и на оригиналан начин заокружено, суочавањем и колизијом две слике и зидном инсталацијом у оквиру јединственог „просторно-визуелног“ склопа у галерији. *Још један окреј* могли бисмо описати и као граничну линију између поља перцепције и значења, односа видљивог и невидљивог, значења и смисла, или разумети криз парафразу утицајне филозофкиње Лус Иригарај (Luce Irigaray), о два погледа на феноменолошку филозофију живота: једну традиционално именовану „филозофијом *бића*“ коју она означава као превасходно мушку и као „филозофију (обавезујућег) заборав“ и ону другу, коју она именује „филозофијом *дисања*“, виталним извором сваке перцепције једног живота и мере обавезујућег „женског акта сећања“.

Драгана ЖАРЕВАЦ

контакт: zarevac@eunet.rs

Рођена 18. августа 1959. у Београду. Дипломирала на Филолошком факултету у Београду 1984. Члан УЛУС-а од 1990. и Maison des Artistes од 1992.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ И НАСТУПИ (ИЗБОР)

2014. ВРЕМЕ ЗА УМЕТНИЦУ, изложба фотографија са текстом и видео инсталација, Културни центар Пожега
2011. МЕСТО ЗА УМЕТНИЦУ, изложба фотографија са текстом, Културни центар Рибница
2010. ЖЕНЕ ЖЕНЕ, инсталација, Салон Музеја савремене уметности, Београд; ТУБИН, инсталација, Модерна галерија, Лазаревац
2008. ЕФЕМЕРНИ МЕМОРИЈАЛ, инсталација, Ликовна галерија Културног центра Београда, Видеоформес24, Клермонферан; ВЕРА У ПРОГРЕС, изложба инсталација и ретроспектива, „Надежда Петровић“, Чачак
1999. РЕТРОСПЕКТИВЕ видео-радова: Ликовна Академија, Бремен; Ремонт галерија, Београд; Heure Exquise!, Лил; 2000, Transat video, Саен
1999. ПЕРФОРМАНС ПРЕДАВАЊЕ, Центар за уметност и технологију медија, ЗКМ, Карлсруе
1996. ЗИДАЊЕ СКАДРА, перформанс, Музеј савремене уметности - Лудвиг, Беч
1990. S-W-INGING BANNERS, инсталација, Галерија СКЦ, Београд
1987. БЕЗ НАСЛОВА, перформанс са Илијом Шошкићем, Künstlerhaus Betanien, Берлин
1981. ВЕЖБА РАВНОТЕЖЕ, перформанс, Галерија СЦ, Загреб; ФЛАУТА 8, перформанс; ШКУЦ - галерија, Љубљана и Kunstmuseum, Дизелдорф; ВЕЖБА ПОИСТОВЕЋИВАЊА, перформанс, Модерна галерија, Ријека (IX Бијенале Младих)
1980. ЗВУК 7, перформанс, Collegium Artisticum, Сарајево; РИТАМ, перформанс, Künstlerhaus, Хамбург
1979. ФЛАУТАУМ, перформанс, СКЦ, Београд

ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ (ИЗБОР)

2014. 55. ОКТОБАРСКИ САЛОН, Музеј града Београда
2013. СРПСКИ УМЕТНИК – ЕВРОПСКИ УМЕТНИК, Фестивал Процветај, Београд
2011. LES UNS CHEZ LES AUTRES, Париз
2009. THE MAZE OF MEMORY, Катовице
2007. РЕМАКЕ - MAN WITH A MOVIE CAMERA, Манчестер, Норвик, Лидс...
2005. 23. МЕМОРИЈАЛ НАДЕЖДЕ ПЕТРОВИЋ, Чачак; О НОРМАЛНОСТИ, Музеј савремене уметности, Београд; Б-ЗОНЕ, KunstWerke, Берлин
2004. NEW VIDEO, NEW EUROPE, The Renaissance Society, Чикаго, Tate Modern Галерија, Лондон, The Kitchen, New York; КОНТИНЕНТАЛНИ ДОРУЧАК, 45. ОКТОБАРСКИ САЛОН, Београд
1999. IMAGINARY BALKANS, Сајт Галерија, Шефилд, КорнерХаус,

Манчестер, 2003, Стилс Галерија, Единбург, 2004.
1998. КОНВЕРЗАЦИЈА, Музеј Савремене Уметности, Београд
1997. FACE A L'HISTOIRE, Центар Жорж Помпиду - Бобур, Париз
2000. HISTORIA COSMOPOLITA, Salas de Moneda, Севиља; РЕМОНТ ПОЧЕТАК, Галерија Ремонт, Београд; 41. ОКТОБАРСКИ САЛОН, Павиљон Цвијета Зузорић, Београд
1989. ILLUSIONS POSSIBLES, Galeria d'Arts, Plastiques, Париз
1981. НОВА УМЕТНИЧКА ПРАКСА, Галерија СКЦ, Београд

ВИДЕО ФЕСТИВАЛИ (ИЗБОР)

1988. – 2008. AVE Arnhem, Techno-Time-Art, Анкара, RVAP, Ерувил-Сен Клер, Transmediale, Берлин, Видео Фестивал Локарно, Видео Медеја, Нови Сад, Balkan Answer, Санкт Петербург, Documentary Film and Video Festival, Касел, Les Instants Video, Маноск, Mediaterra, Атина, Videolisboa, Лисабон, Документарни видео, Музеј Гугенхајм, Билбао, Interferences, Белфорт, Videoformes, Клермон Феран

КУСТОСКИ ПРОЈЕКТИ И РАДИОНИЦЕ (ИЗБОР)

2013. КАКО ПРАТИТИ ИСТОРИЈУ ВИДЕО УМЕТНОСТИ НА ИНТЕРНЕТУ – радионица, Фестивал Процветај, Београд, ИНТРОСПЕКЦИЈА КАО ОСНОВА ЗА КРЕАТИВНОСТ, ВШЛПУСС, Београд
2011. ПОГЛЕД НА ВИДЕО УМЕТНОСТ У СРБИЈИ – кустоски пројект, Француски институт, Београд
2010/11/12. GOETHE GUERRILLA – радионица, Гетхе Институт, Београд
2009. ИНТЕРКУЛТУРНИ ДИЈАЛОГ - сарадња на пројекту Министарства културе Србије, Београд, Нови Пазар

НАГРАДЕ

МЕЂУНАРОДНА НАГРАДА ЗА ВИДЕО АРТ, ЗКМ, Карлсруе и SWR Баден-Баден, 1998.
ЗЛАТНА СФИНГА Видео Медеја, Нови Сад, 1999.
НАГРАДА УМЕТНИЧКЕ ГАЛЕРИЈЕ НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ, 23. Меморијал Надежде Петровић, Чачак, 2005.
ПОМОЋ ЗА ПРОДУКЦИЈУ РАДОВА ДО САДА ДАЛИ СУ: Министарство културе Француске, Министарство образовања Француске, Општина града Париза, Фонд за отворено друштво, Гете Институт и Пакт за југоисточну Европу, ПроХелвечија, Roberto Cimetta Фонд, Скупштина града Београда и Министарство културе Србије

УМЕТНИЧКЕ КОЛОНИЈЕ

LeMOUVANTE, Sant'Antonino, Корзика 2007. и 2008.
МЕЂУНАРОДНИ ЦЕНТАР ЗА ВИДЕО УМЕТНОСТ (CICV), Еримонкур, 2000.
ЦЕНТАР ЗА УМЕТНОСТ И ТЕХНОЛОГИЈУ МЕДИЈА (ЗКМ), Карлсруе, 1999.

Још један окрећ

видео инсталација

Tango valido, 3мин20 бескрајна петља
Мир, 2мин бескрајна петља
3 стаклене полице
270 празних бочица лека „Местинон“

Камера и монтажа: Владан Обрадовић
Кореографија и игра: Соња Живановић –
Tango Natural
Продукција изложбе: Владан Обрадовић,
Никола Младеновић
Композиција: Después, Tango, Hugo
Gutiérrez, 1944.
Текст: Homero Manzi
Изводи: Rubén Juárez 1973.
Стилиста: Бранкица Делић
Израда костима: Беба Јовановић, Тамарам
© Драгана Жаревац 2014.

Изложбу су помогли:
Министарство културе и информисања
Републике Србије
Секретаријат за културу града Београда
Tango Natural
Културни центар Београда

One More Turn

Video installation

Tango valido, 3min20 loop
Peace, 2min loop
3 glass shelves
270 empty bottles of the drug "Mestionon"

Camera and editing: Vladan Obradovic
Choreography and dance: Sonja Zivanovic -
Tango Natural
Exhibition production: Vladan Obradovic,
Nikola Mladenovic
Music: Después, Tango, Hugo Gutiérrez, 1944
Lyrics: Homero Manzi
Interpreted by: Rubén Juárez, 1973
Stylist: Brankica Delic
Costume production: Beba Jovanovic, Tamarama
© Dragana Zarevac 2014

The exhibition is supported by:
Ministry of Culture and Information of the
Republic of Serbia
Belgrade Secretariat for Culture
Tango Natural
Belgrade Cultural Centre









Dragana ŽAREVAC

contact: zarevac@eunet.rs

Born on August 18th 1959 in Belgrade, Graduated at the University of Belgrade, Faculty of Philology in 1984, Member of ULUS since 1990 and of Maison des Artistes since 1992

SOLO SHOWS (selection)

2014 TIME FOR AN ARTIST, photography with text and video installation, Culture Center Pozega
2011. PLACE FOR AN ARTIST, photography with text, Culture Center Ribnica
2010. WOMEN WOMEN, installation, Museum of Contemporary Art, Belgrade; THE OTHER, installation, Modern Gallery, Lazarevac
2008. EPHEMERAL MEMORIAL, installation, Visual Arts Gallery of the Belgrade Culture Center, Videoformes24, Clermont-Ferrand; BELIEF IN PROGRESS, video installations and retrospective, Nadezda Petrovic gallery, Cacak;
1999 VIDEO RETROSPECTIVES: Art Academy, Bremen, Remont gallery, Belgrade; Heure Exquise! Lille; Transat video, Caen, 2000
1999 PERFORMANCE LECTURE, Center for Art and Media Technology ZKM, Karlsruhe
1996 BUILDING THE SCUTARI, performance, Ludwig Museum of Contemporary Art, Vienna
1990 S-W-INGING BANNERS, installation, Gallery SKC, Beograd
1987 NO TITLE, performance with Ilija Soskic, Künstlerhaus Bethanien, Berlin
1981 EXERCISE OF BALANCE, performance, Gallery SC, Zagreb; FLAUTA 8, performance; SKUC - gallery, Ljubljana and Kunstmuseum, Düsseldorf; EXERCISE OF IDENTIFICATION, performance, Modern gallery, Rijeka (IX Biennale of Youth);
1980 SOUND 7, performance, Collegium Artisticum, Sarajevo; RITAM, performance, Künstlerhaus, Hamburg
1979 FLAUTAUM, performance, SKC, Belgrade

GROUP EXHIBITIONS (selection)

2014. 55. OKTOBARSKI SALON, Belgrade City Museum
2013. SERBIAN ARTIST – EUROPIAN ARTIST, Procvetaj Festival, Belgrade
2011. LES UNS CHEZ LES AUTRES, Paris
2009 THE MAZE OF MEMORY, Katowice
2007 REMAKE - MAN WITH A MOVIE CAMERA, Manchester, Norwich, Leeds...
2005 23rd MEMORIAL NADEZDA PETROVIC, Cacak; ON NORMALITY, Museum of Contemporary Art, Belgrade; B-ZONE, KunstWerke, Berlin
2004 NEW VIDEO, NEW EUROPE, The Renaissance Society, Chicago, Tate Modern Gallery, London, The Kitchen, New York; CONTINENTAL BREAKFAST, 45th OCTOBER SALON, Belgrade
1999 IMAGINARY BALKANS, Site Gallery, Sheffield, Corner House, Manchester, 2003, Stills Gallery, Edinburgh, 2004
1998 KONVERZACIJA, Museum of Contemporary Art, Belgrade
1997 FACE À L'HISTOIRE, Centre George Pompidou - Beaubourg, Paris
2000 HISTORIA COSMOPOLITA, Salas de Moneda, Seville; REMONT THE

BEGINNING, Gallery Remont, Belgrade; 41st OCTOBER SALON, Pavilion Cvijeta Zuzoric, Belgrade
1989 ILLUSIONS POSSIBLES, Galerie d'Arts Plastiques, Paris
1981 NEW ARTISTIC PRACTICE, Gallery SKC, Belgrade

VIDEO FESTIVALS (selection)

1988 – 2010 AVE Arnhem, *Techno-Time-Art*, Ankara, RVAP, Herouville – Saint Claire, *Transmediale*, Berlin, *Video Festival Locarno*, *Video Medeja*, Novi Sad, *Balkan Answer*, Sanct Petersburg, *Documentary Film and Video Festival*, Kassel, *Les Instants Video*, Manosque, *Mediaterra*, Athens, *Videolisboa*, Lisbon, *Documentary video*, *Museum Guggenheim*, Bilbao, *Interferences*, Belfort, *Videoformes*, Clermont-Ferrand

CURATORIAL PROJECTS AND WORKSHOPS (selection)

2013. HOW TO TRACE THE HISTORY OF VIDEO ART ON INTERNET – workshop, Procvetaj Festival, Belgrade, INTROSPECTION AS A BASIS FOR CREATIVITY DEVELOPMENT, workshop, Belgrade University
2011. A VUE ON VIDEO ART IN SERBIA – curatorial project, French Institute, Belgrade
2010/11/12. GOETHE GUERILLA – workshop, Goethe Institute, Belgrade
2009. INTERCULTURAL DIALOG – participation in the Project by Ministry of Culture of Serbia, Belgrade, Novi Pazar

AWARDS

International Video Art Award, ZKM, Karlsruhe and SWR Baden-Baden, 1998
Golden Sphinx, Video Medeja, Novi Sad, 1999
Art Gallery Nadezda Petrovic Award, 23rd Nadezda Petrovic Memorial, Cacak, 2005
Production help for videos and video-workshops was received from:
Ministry of Culture - France, Ministry of Education – France, City of Paris, Open Society Fund, Goethe Institute, Stability Pact for South-East Europe, ProHelvetia, Roberto Cimetta Fund, City of Belgrade and Ministry of Culture - Serbia

ART RESIDENCIES

lLeMOUVANTE, Sant'Antonino, Corsica, 2007 and 2008
International Center for Video Art (CICV), Herimoncour, 2000
Center for Art and Media Technology ZKM (ZKM), Karlsruhe, 1999

Jelena Krivokapić

On the Dragana Žarevac Opus and the Video Installation *One More Turn*

Witnessing some of the best examples of historical conceptual art and the radical practices within body art and performance, Dragana Žarevac belongs to that generation of artists who two decades later, apart from the above mentioned artistic practices, in her work maturely incorporated some of the most vital solutions of video art as well, in the beginning only as unavoidable documentary forms accompanying these performing practices. Video art originated as a direct record of the body, the real time evidence of the interaction of the body in relation to its immediate environment. In time, it will eventually evolve into an index of a more sophisticated and subsequently incorporated vision of the corporal as well as an independent art discipline whose best plastic and conceptual solutions originated on the very boundary lines between the two media, the performance and the video – by Nam Jun Paik, Vito Acconci and Bill Viola.

Dragana Žarevac's one track video and video installations present comments on some of the key political, gender and Eurocentric inherited traditions of thinking and myths of the modern man. The most often used editing procedure in this work, on one hand harmonizes a pure film story – documentary or pseudo-documentary plot in whose centre is man himself with an atrophied ability to remember, a prisoner of his own history or the current political situation – in combination with ritual audio visual elements reviving the structuring layers of painting matter or punctuations of minimalist music scores on the other hand. An original formal and conceptual approach to the artwork and the body, will be developed around some of these basic presumptions on the redistribution of the key existing political, gender or acoustic authorities to the ones that may just become in the future (*Perfect Marriage*, 2001; *Sex*, 2005).

My recollections of Dragana Žarevac's opus begins with the one track video she made in the 90s, as a direct response to the civil wars wagging on the territory of former Yugoslavia while she was an immigrant in France. In an attempt to revise the question of one's attitude towards one's own tradition and history, video films entitled *Savati*, *Evagitto*, *Non Nobis* or *Edification de Scutari* (1991-2000) – represent one of the best synergies of sound and image: representations of a defragmented body and its collapsed memorable performativity, an entity that emerges and

disappears from the vibrating video monitor's weft, like a *live streaming* epiphany of an electronic image. In these pieces it is the voice whose modulations – medieval oriental or contemporary atonal vocalizations – mobilize and sustain the existence of this sensitive body of the electronic image or maybe the anonymous collective body of the nation as well (full of eloquent love and nostalgia towards one's past) – in this uncertain attempt to revive the harmony between an official history and one's own potential of memories.



Идеалан брак / Perfect Marriage, видео / one track video, 2001.

With time, the sound-image in the artist's work ceased being the forms of ideal audio-visual synthesis and the voice stopped being the factor that directs the "pulsation" of the specific electronic image and organizes the play of its formal elements. Further on, it make the voice, or, more precisely, the isolated zero point of its articulation – **breath and breathing** become metaphors for the genuine driving force of life as well as the real sonic agents that interfere with and disrupt any attempt to establish a single vision of the world. The breath, in relations to the total corpus of the artist's video work, is gradually constituted as the trigger and the initial energy, the index and a retrospective record, not of an abstract subject and its "embodied" vision of the world but of the "interior" of a sensual body, most probably the body of a woman in active collusion and vulnerable openness to its immediate social environment.

Maybe the artist herself speaks in the best way about the interaction of the "sensual body" with its spatial environment, on the occasion of showcasing (KCB Gallery, 2008) her most complex video installation

entitled *Ephemeral Memorial* that deals with the problem of the body in concentration camps. In her opinion " *The issue of the body in concentration camps*", is positioned in this piece as the place of memory or a space of material evocation of the torture the body endures, "is not just a sociological or political issue, but an issue that encroaches into the most intimate notions and performativity of one's own body. It encroaches upon the issue of torture of the intimate, feeling of guilt or closed space."

When looking at this video installation, and the one made two years later, entitled *Women, Women*, (Salon MSUB, 2010), as observers we are not confronted with the invasion of the artist's exceeded intimacy or with one of the militant feminist statements. These two video installations almost video ambients present an appropriate composition of acoustic projections that support different visual representation of female figures anticipated as columns or the female body of the artist represented as an orant of ancient or early Christian art; in the hieratic gesture of sublime suffering, posture of an ideal sculptural body presented through a network of anonymous female bodies that alludes to the space of uncountable multitudes of bodies in concentration camps. In a distinct original manner they have all materialized the appearance and acoustics of ancient temples, the isolated spatial evocations of silence and voice, the soundproof rooms of concentration camps or realized completely unknown spaces of audio-visual suspense. Spaces where the protagonists engage in eloquent silence, voices in the very attempt of articulation, time of pregnant breathing, open wailing or joyous singing – are thus organized in whole networks of the materialized space of suspense as well as limits of abhorrence in the public space of the gallery. Such unstable acoustic networks of bodies that have initiated some of the deepest hidden fears, anxiety, places of experienced pain or the yearnings of a civilization (the dark side of its triumphal narratives of war, migrations, destructive forces of nature) are re-told and almost exclusively through ***the recollections of a feminine body*** (Resist: disappearing happiness, 55th October Salon, 2014).

One More Turn is a multimedia video installation with a synopsis originally written for showcasing in Gallery "Beograd". *Recollections of a feminine body* are brought to life in this specific autobiographical narrative within the framework of an autoimmune disease resulting in a complete degeneration of muscles and a collapse of the body posture which leads to a total inability to move. There is a suggestion of an almost palpable limit to physical endurance and spiritual vulnerability of the body, time consumed and pain portrayed through an aesthetics of desire and the dance architecture of the Argentinean tango – underscored by a spatial allocation of two video projections. One of them, projects the power of the melancholic tango in the dualistic rhythms of a song performed by Ruben Juarez that transmits: *Your fatigue of life, and my desire to fight*, outlines the vertical axis of the

two dancers and the backbone of life around which the battle of life and death is fought, the confrontation of the male and female principle, corporal atrophy and aesthetics, the dualist struggle within the very being as well as the one within every single interpersonal relationship. The other projection shows the image of a motionless woman's face, a body horizontally laid out on the ground in a state of isolated meditation, in an attempt to attain a psychophysical balance or caught in an affect of crying which alleviates the body of any surplus emotional affect and confronts one with the idea of one's own death. The work continues with the animated horizontal rhythms of the shelf with bottles of medicals, chemical agent consumed for better muscle mobility and for slowing the inevitable process of the degenerate disease that would confine the artist to the wheel chair in the near future; a kind of ready-made and paradoxical index of the body consumed and surviving only owing to the modern pharmaceutical industry.

Then again and once more the visual and the choreographic are rounded off in: *one more turn, one more movement!* The one that outlined the choreography of the body in pain, body atrophy and body desire in a public space of a gallery, bodies in an attempt to revive the power of the melancholic tango, "the dance that combines a passion for life and feeling of dismay", a continuous dance of life or death, between life and death, a play of "...the recognition and harmonizing of the one facing you, an alternating channeling of power and construction of a third body that appears between the two people who have recognized each other and harmonized among themselves and with the music and rhythm. The third, the tango-body is somewhat like love, something that remains when the memory of our body fades." (D. Žarevac) Profiling of the mechanic is conducted by a subtle transformation of the degenerative body states into an aestheticized kinetics of the body and the dance or space for meditation it describes. Transposition of the melancholic and tragic biographical narratives into a rhythm of sensual or erotic energy and rhythm of breathing – is presented in an original way rounded off by the confrontation and collision of two images and a wall installation within the unified "spatial-visual" gallery unit. *One more turn* can be described as the boundary between the field of perception and meaning, the relationship between the visible and the invisible, meaning and sense, or understood through the interpretation of the influential female philosopher Luce Irigaray on the two phenomenological stands regarding the philosophy of life: one traditional named "philosophy of Being" which she marks as primarily male and as a "philosophy of (mandatory) forgetfulness" and the other, she names as "philosophy of Breathing", the vital source of any perception of life, a measure of a mandatory "feminine act of remembering".

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ ГРАДА
БЕОГРАДА

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар – Лека Младеновић
Горан Десанчић

Текст у каталогу
Јелена Кривокапић

Превод
Ванда Перовић

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Владан Обрадовић

Штампа
Инстант систем, Београд

Тираж
150 примерака



EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Text in Catalogue
Jelena Krivokapić

Translation
Vanda Perović

Design
Žolt Kovač

Photography
Vladan Obradović

Printed by
Instant system, Belgrade

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

73/76.071.1:929 Жаревац Д.(083.824)
7.038.53:78(497.11)"20"(083.824)

ЖАРЕВАЦ, Драгана, 1959-

Драгана Жаревац = Dragana Žarevac : још један окрет = one more turn : Продајна галерија "Београд", децембар 2014. / [текст у каталогу Јелена Кривокапић = text in catalogue Jelena Krivokapić ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Владан Обрадовић ; photographs Vladan Obradović]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2014 (Београд : Инстант систем). - [12] стр. : фотогр. ; 22 x 22 cm

Тираж 150. - Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Јелена Ђурић: стр. [4].

ISBN 978-86-6141-072-7

а) Жаревац, Драгана (1959-) - Перформанси - Изложбени каталози
COBISS.SR-ID 211543820

Пријатељ галерије

Hosting SOLUTIONS
provided by
YUNET INTERNATIONAL





www.galerijabeograd.org